

DANSKE FORLAG

2021

FOTO: ROBIN SKJOLDORF & RASMUS SCHOU

BOGEN HAR BESTÅET!

Statistikken taler sit tydelige sprog: 2021 blev endnu et fremgangsrigt år for salget af litteratur i Danmark, der blev både læst og lyttet mere end i årene før. Danmark er et bogelskende land.

På trods af spådomme om, at bogen vil blive fortrængt af det digitale samfunds gaming, streaming, podcasting, youtube, musik, sociale medier, tv-serier og techgiganter, står bogen stærkt i danskernes medieforbrug. Rigtig mange læser, og mere end de har gjort tidligere.

Når bogen ikke er fortrængt af de digitale alternativer, skyldes det ikke mindst, at bogen, forfatterne og forlagene har omfavnet og indarbejdet de digitale muligheder. I dag læses bøger både på papir og skærm, analogt og digitalt. Men det er ikke bare den digitale bog, der oplever en fremgang. Det gælder også den traditionelle trykte papirbog. Hvad enten vi vil underholdes, søger viden og fordybelse, eller blot vil være sammen med vores børn om en god historie, viser tallene, at vi søger bogen. Bogen har fundet sin plads i det hybride mediehav. Læserne nyder, at de kan medbringe og tilgå deres bøger på en af de skærme, som vi alle har i nærheden. At de kan søge den fysiske bog, når de er på jagt efter en varig personlig gave, eller blot sætter pris på papirets taktilitet. Eller at de kan vælge at nappe en bog til øret, mens de laver mad, motionerer eller kører bil. Bogen er med os overalt.

Tendensen er den samme i både Tyskland, Sverige, Norge og USA. Overalt har bogen været oppe til eksamen og skulle vise sin relevans. Og overalt har den bestået.

Bøgerne lever frem for alt af forfatterens og forlagens evne og vilje til at bringe historierne til verden. 2021 var også på den måde et stort bogår, som favnede alt fra smal litteratur og faglitteratur, til krimier og romance, og bøger, som beskæftiger sig med det, som optager os som mennesker netop nu. *Kvinde kend din historie* var en af de mest solgte bøger i 2021 og sammen med Johan Olsens børne-vaccinebog eksempler på bogens betydning. Den bidrager med et vindue til verden og bringer både fortiden og fremtiden tættere på. Den bygger bånd mellem mennesker, som er adskilt af lukkede grænser eller lever i hver sin tid. Den giver os en mulighed for at forstå vores nutid og klæder os på til at skabe det liv og den fremtid, vi ønsker.

Bogens vitalitet har uden tvivl fået ekstra styrke med coronaepidemien. For mange mennesker blev den ekstra hjemme- og alenetid tilbragt med en god fortælling i hånden eller i øret. Nu håber vi, at den store lyst til bøger holder ved – også efter coronaen. Og at den nye usikkerhed, som verden står i, ikke bremser lysten til at købe, læse og lytte bøger.

Som forlag vil vi gøre vores bedste til at bidrage til, at 2022 også bliver et mangfoldigt bogår – fyldt af fortællinger til øjet og øret, hjernen og hjertet.

God læselyst!

Morten Hesseldahl og Lene Juul
Bestyrelsesformand og næstformand, Danske Forlag

HVAD ER DANSKE FORLAG 2021?

Danske forlag 2021 giver et overblik over den danske forlagsbranches udvikling inden for salg af trykte og digitale udgivelser. Statistikken omhandler forlagenes salg til forhandlere, salg til offentlige institutioner samt direkte salg til forbrugere.

Statistikken indeholder ikke tal for salg af rettigheder til udlandet. Statistikken anslås at omfatte omkring 80 % af danske forlags salg af digitale og trykte udgivelser.

Da statistikken løbende korrigeres, f.eks. fordi nye forlag indberetter eller kategorier ændres, er det som

udgangspunkt kun muligt at sammenholde tallene med (de eventuelt korrigerede) tal fra det foregående år, som fremgår af publikationen.

Danske forlag 2021 baserer sig på indberetninger fra Djøf Forlag, Gads Forlag, Gyldendal, Lindhardt og Ringhof, JP/Politikens Forlag, Modtryk, People's, Bibelselskabets Forlag, GO Forlag, Samfundslitteratur, Fadl's Forlag, Gutkind Forlag, Alvilda og Bechs Forlag samt DBK og Publizon.

Danske forlag 2021
er optimeret til læsning
via iBooks på iPad

DOWNLOAD

Danske forlag 2021.
© Danske Forlag 2022.
Statistiske oplysninger må frit citeres
mod behørig kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør: Christine Bødtcher-Hansen
Design: Henrik Siegel
Forside: "Kvinde kend din historie" af Gry Jexen
Illustration: Thit Tyrring
Foto: Christina Jensen

Fotos: Fotomaterialet er venligst stillet til rådighed
af forfattere og forlag. De pågældende fotografer er
krediteret i overensstemmelse med det for redak-
tionen oplyste. Kopiering er ikke tilladt.

INDHOLD

5 OMSÆTNINGSUDVIKLING

Forlagenes totale omsætning fra 2020 til 2021

7 FORMATERNES UDVIKLING

Udvikling i markedsandele for fysisk og digitalt salg

9 GENREUDVIKLING

Genrernes individuelle udvikling fra 2020 til 2021

11 SALGKANALERNES UDVIKLING

Hvem solgte bøgerne i 2021?

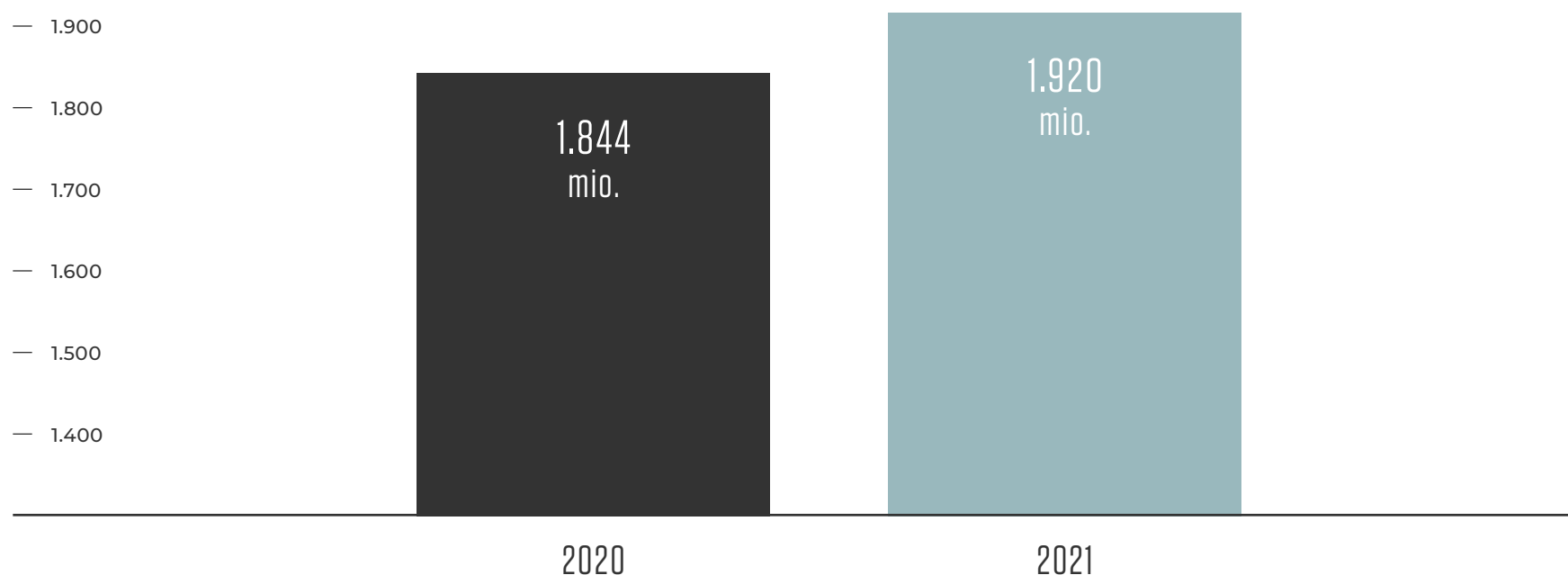
13 HVEM ER DANSKE FORLAG?

Kort om Danske Forlag

OMSÆTNINGSUDVIKLING

FIG 1. FORLAGENES OMSÆTNINGSUDVIKLING 2019 – 2020 (MIO. KR.)

Figuren viser danske forlags omsætningsudvikling fra 2020 til 2021. Omsætningen er opgjort på basis af salgsindberetninger fra forlag, der er medlemmer af Danske Forlag, samt andre forlag. Indberetningerne anslås at omfatte 80 % af danske forlags salg af trykte bøger og digitale udgivelser.

Kilde: Danske Forlag

I 2021 udgjorde danske forlags samlede omsætning 1.920 mio. kr., hvilket er en stigning på 4 % svarende til 76 mio. kr. sammenlignet med 2020. Stigningen gjaldt samtlige genrer, men især salget af læremidler oplevede en markant stigning på 7 % svarende til 45 mio. kr. Men også skønlitteraturen havde en flot stigning på knap 4 % svarende til 40 mio. kr., mens faglitteraturen og børne- og ungdomslitteraturen begge steg med knap 2 %.

Stigningerne i totalomsætningen gælder både trykte og digitale bøger. Med en lille stigning i 2021 omsætter det trykte bogmarked nu hele 1.354 mio., mens det digitale marked omsætter for 566 mio. kr., hvilket er en stigning på 72 millioner kr. svarende til 14 % i forhold til 2020. En meget stor del af stigningen på det digitale marked skyldes den øgede efterspørgsel på lydbøger, som alene steg med 34 mio. kr. eller mere end 20 %. Trods den øgede digitale omsætning står de trykte bøger dog fortsat stærkt i markedet med en samlet markedsandel på næsten 71 %.

Corona-epidemien med på den ene side mere tid til læsning og på den anden side tvangslukninger af boghandlere betød store forskydninger i omsætningen via de forskellige salgskanaler. Onlinehandelen voksede i alle genrer og steg samlet med 17 % fra 417 mio. kr. i 2020 til 488 mio. kr. i 2021. Omsætningen til supermarkederne, som i en periode var de eneste fysiske salgskanaler, steg med 7 % fra 116 mio. kr. til 124 mio. kr.

Salget til det offentlige (herunder biblioteker) og fysiske boghandlere var, trods periodevis nedlukning, relativt stabilt. Men under overfladen er der sket store forskydninger. Bibliotekerne har således købt betydeligt mindre skønlitteratur (nedgang på 11 %), mindre faglitteratur (nedgang på 23 %) og mindre børne- og ungdomslitteratur (nedgang på 4 %), mens skoler og uddannelsesinstitutioner til gengæld har købt betydeligt flere læremidler.

De fysiske boghandlere har samlet bevaret den store omsætning fra året før og var også i 2021 de største forhandlere af fag-, børne- og ungdomslitteratur.

THOMAS KORSGAARD

Som den yngste nogensinde modtog 26-årige Thomas Korsgaard De Gyldne Laurbær for romanen *Man skulle nok have været der*, som udkom i 2021.

”Denne anmelder overgav sig og græd til sidst,” skrev Berlingskes anmelder, mens Børsen konstaterede: ”Thomas Korsgaards adelsmærke er at skrive let om det svære i tilværelsen.”

Man skulle nok have været der er sidste bog i hans roste trilogi om Tue. De to foregående, *Hvis der skulle komme et menneske forbi* (2017) og *En dag vil vi grine af det* (2018) var også elsket af læsere og anmeldere.

“Jeg vil fortælle om “taberne”,” siger Korsgaard selv: ”De faldne, ludomanerne, de udstødte sønner og døtre, dem der begår psykisk terror mod deres børn, de dumme, folk uden tænder. Fordi jeg kender dem og ved noget om det. Det er dét, jeg kommer af.”

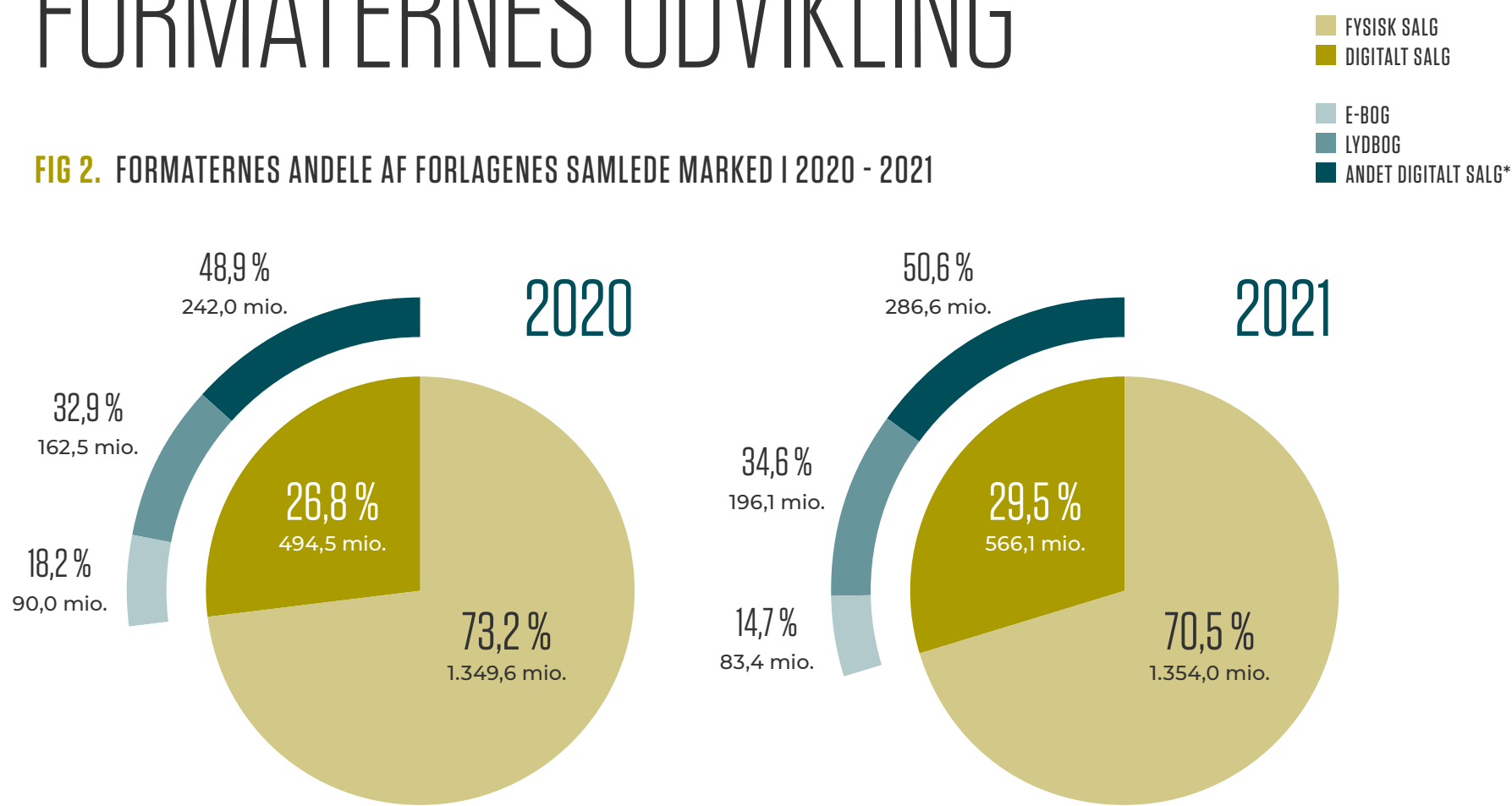
Man
skulle
nok
have været
der

Thomas Korsgaard

FORMATERNES UDVIKLING

FIG 2. FORMATERNES ANDELE AF FORLAGENES SAMLEDE MARKED I 2020 - 2021

Figuren viser den fysiske og digitale omsætningsudvikling og andel af den samlede omsætning. Den viser også de digitale formatters andele af indtægter fra digitalt salg for 2020 og 2021. Figuren er opgjort på basis af salgsindberetninger fra forlag, der er medlemmer af Danske Forlag, samt andre forlag. Indberetningerne anslås at omfatte 80 % af danske forlags salg af trykte bøger og digitale udgivelser.

*Andet digitalt salg dækker over indtægter fra læremidler, herunder undervisningsportaler samt digitale ordbøger.

Kilde: Danske Forlag

Som figur 2 illustrerer, tegner den trykte bog sig stadig for langt størstedelen af markedet. Med en markedsandel på mere end 70 % af forlagenes samlede omsætning var den trykte bog også i 2021 bogkøbernes foretrukne format.

Figur 2 fortæller dog samtidig historien om et marked under forandring. For selvom bøger for mange er en velkommen pause fra skærmen, tilgår en stadig større gruppe af bogglade danskere litteraturen digitalt.

I 2021 udgjorde den digitale omsætning 566 mio. kr. I 2020 var det tilsvarende tal 495 mio. kr. Det svarer til en vækst på godt 14 %. Den digitale markedsandel steg fra 27 % til 30 % af forlagenes samlede omsætning.

Med en omsætning i 2021 på 287 mio. kr. står ”andet digitalt salg” for hovedparten af forlagenes digitale omsætning. Andet digitalt salg steg således med 45 mio.

kr., hvilket er en vækst på 18 %. Væksten gælder primært undervisningsportaler til skoler og ungdomsuddannelser, som i Danmark er langt fremme ift. brugen af digitale læremidler

De mange streamingtjenester gør det let for læserne at finde deres lydbøger, og det bliver positivt modtaget. Interessen for lydbøger er steget markant, med knap 21 % fra 163 mio. kr. i 2020 til 196 mio. kr. i 2021. I en undersøgelse offentliggjort af Mofibo fremgår det, at lydbøger fortsat er mest populært blandt kvinder, men at de nu lyttes af alle målgrupper og over hele landet. Samtidig lytter de, der lytter til lydbøger, oftere end tidligere, og på streamingplatformene er det især serierne, der står stærkt.

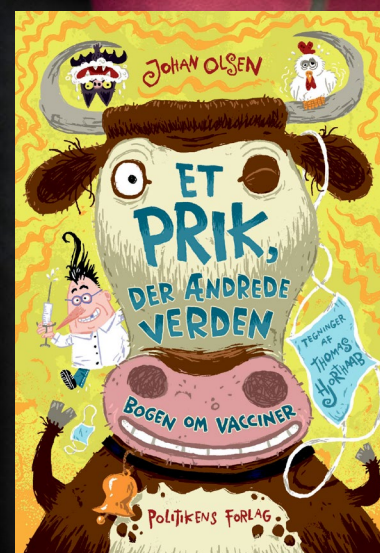
Til gengæld er e-bogsalget gået en smule tilbage, fra 90 mio. kr. til 83 mio. kr., og e-bøgernes andel af den digitale omsætning er dermed faldet fra 18 % til 15 %.

JOHAN OLSEN

Johan Olsen fortæller med fagligt overskud, hvordan malkepiger, syge høns og en muggen blomme blev nøglen til, at vi i dag kan slå en verdensomspændende pandemi ned med et lille prik.

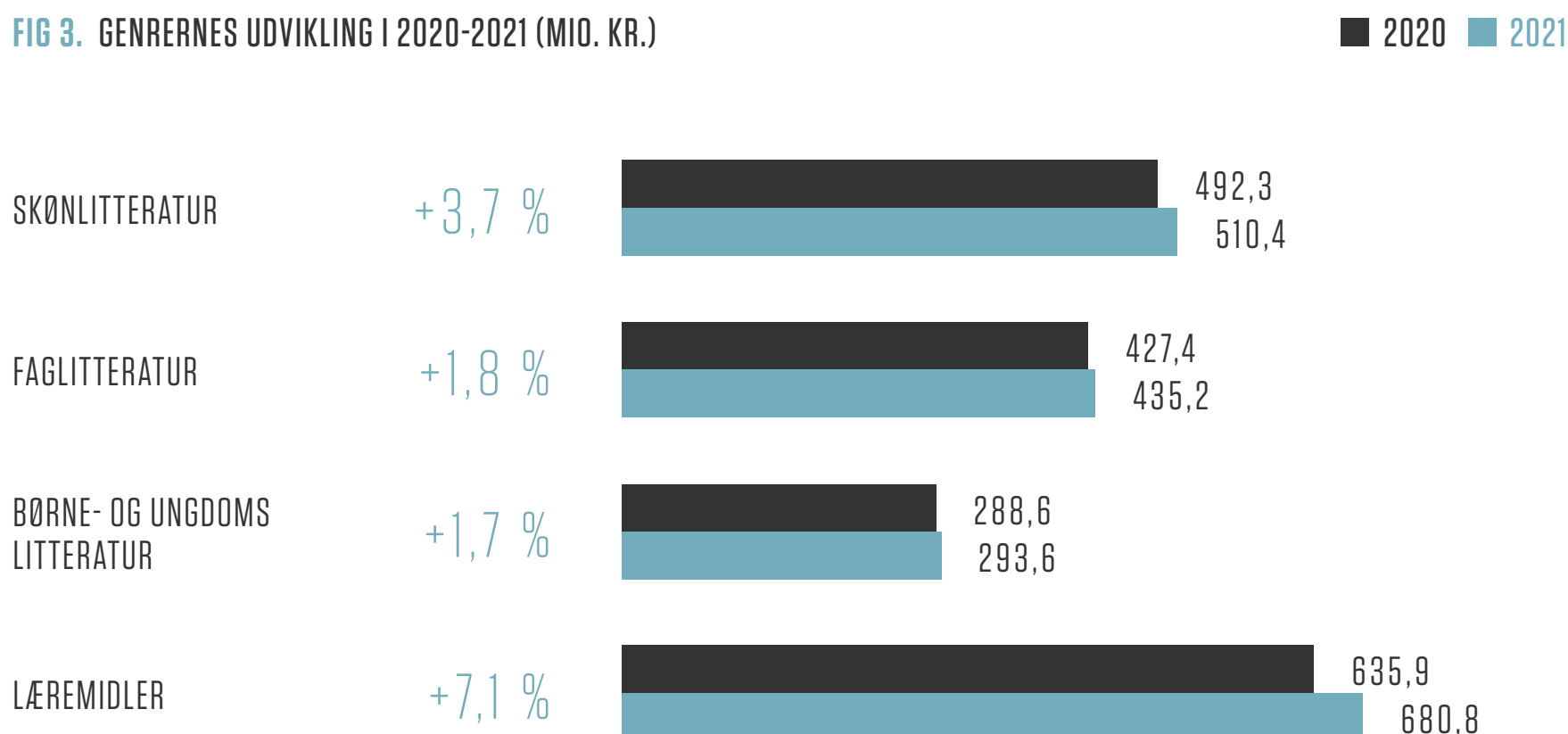
Historien om udviklingen af vacciner blev mere end aktuel, da vi pludselig stod over for en ny verdensomspændende pandemi, som med ét involverede hele Jordens befolkning i et kæmpemæssigt lægevidenskabeligt eksperiment. På rekordfart udviklede man en ny type vaccine, der ikke alene kan beskytte os mod Covid-19, men som ligeledes i fremtiden vil stille os langt bedre, hvis en ny pandemi skulle bryde ud, idet vaccinen kan omprogrammeres til også at virke mod andre virusser.

Johan Olsen (f. 1969) er musiker, forsker i proteinkrystallografi ved Københavns Universitet og en engageret formidler af videnskabelige emner. Han står bag bestsellere *Bogen om verden*, *Hvad er et æg?* og *Kompasnålen, der bevægede sig* – en bog om Hans Christian Ørsted og elektromagnetismen, som har fået tusindvis af unge øjne op for naturvidenskabens mange vidundere.

GENREUDVIKLING

FIG 3. GENRERNES UDVIKLING I 2020-2021 (MIO. KR.)

Figuren illustrerer genrernes udvikling fra 2020 til 2021. Figuren er opgjort på basis af salgsindberetninger fra forlag, der er medlem af Danske Forlag, samt andre forlag. Indberetningerne anslås at omfatte 80 % af danske forlags salg af trykte og digitale udgivelser.

Kilde: Danske Forlag

Alle genrer havde et godt år, men den største procentuelle stigning stod læremidlerne for. I 2021 blev der omsat for 681 mio. kr. læremidler, og salget af læremidler steg med 7 % svarende til 45 mio. kr. Men også skønlitteraturen havde en flot stigning med knap 4 %, ligesom fag- og børne- og ungdomslitteratur begge steg med knap 2 %.

Med coronatidens nedlukninger og den almindelige bevægelse mod digitalt salg skyldes den væsentligste del af stigningerne ikke overraskende det digitale salg. Læserne har i stigende grad efterspurgt digital skønlitteratur. Onlinehandel indenfor alle former af skønlitteratur er således steget med 19 % fra 160 mio. kr. i 2020 til 191 mio. kr. i 2021.

I 2021 var det således hele 34 % af den skønlitterære omsætning, der stammede fra det digitale salg. Modsat læses faglitteratur altovervejende fysisk, hvor det fysiske salg udgør 90% af forlagenes samlede omsætning på faglitteratur.

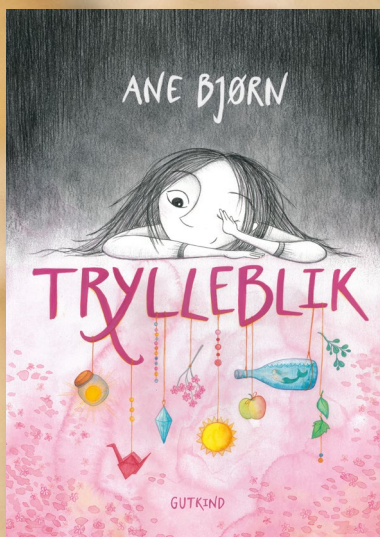
Sammenholdt med sidste år er der ikke sket store forskydninger i de enkelte genrers andel af forlagenes omsætning. Læremidler har forsat den største andel med 36 % efterfulgt af skønlitteratur med en andel på 27 %. Faglitteratur og børnebøger står for hhv. 23 % og 15 % af forlagenes omsætning.

ANE BJØRN

Efter et år med skønlitterære titler for voksne lancerede det nystartede Gutkind i januar 2021 en selvstændig linje med udgivelser til børn og unge. Første titel var Ane Bjørns barske og desværre uhyggeligt aktuelle billedfortælling *Trylleblik*, der handler om en familie på flugt og om en lille piges ukuelige evne til at se verdens skønhed under selv de mest umulige omstændigheder.

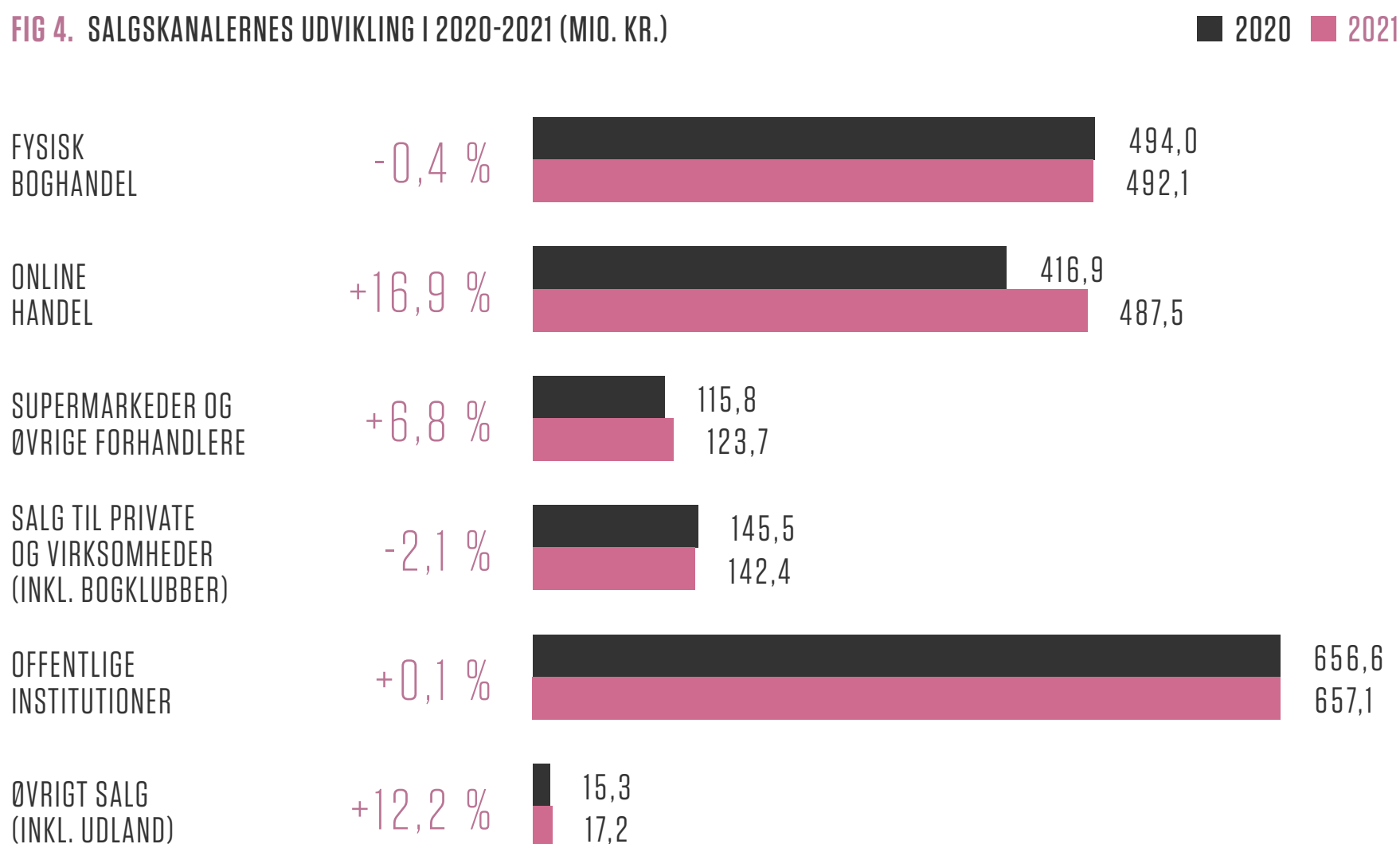
Familiens farefulde rejse væk fra krigen opleves udelukkende gennem bogens billeder. Ordene er til gengæld pigens og gengiver hendes subjektive syn på verden omkring sig. En verden der trods realiteternes grusomhed stadig er fuld af farver og magi, lys og håb.

Med *Trylleblik* blev Ane Bjørn (f. 1984) shortlistet til både Kulturministeriets Forfatterpris og Illustratørpris for børne- og ungdomsbøger.

SALGSKANALERNES UDVIKLING

FIG 4. SALGSKANALERNES UDVIKLING I 2020-2021 (MIO. KR.)

Figur 4 viser udviklingen inden for salgskanaler fra 2020 til 2021. Figuren er opgjort på basis af salgsindberetninger fra forlag, der er medlem af Danske Forlag, samt andre forlag. Indberetningerne anslås at omfatte 80 % af danske forlags salg af trykte og digitale udgivelser.

Kilde: Danske Forlag

Figur 4 illustrerer, at coronaepidemien ikke overraskende har forårsaget en markant stigning i salget til onlinehandel på 17 % svarende til 71 mio. kr. At det er onlinehandelen, der står for den store stigning, kommer næppe bag på nogen i et år, hvor onlinehandelen generelt har haft vækst som følge af nedlukninger og hjemmetid.

Trods væksten i onlinehandelen har de øvrige salgskanaler bevaret deres styrke. De fysiske boghandlere har, trods flere perioder med nedlukninger, holdt skansen igennem coronatiden. Befolkningen bakker tydeligvis op om deres lokale boghandler. Væksten i det digitale betyder imidlertid, at omsætningen hos de fysiske boghandlere og onlinehandelen i 2021 var lige stor, med hver godt 25 % af forlagenes omsætning. Supermarkederne står i 2021 uændret for godt 6 % af forlagenes omsætning.

Salget til offentlige institutioner er med godt 657 mio. kr. fortsat forlagenes største salgskanal, idet 34 % af forlagenes omsætning går til biblioteker og skoler. Salget til det offentlige er især læremidler. I 2021 bestod hele 70 % af salget til det offentlige af læremidler.

Udlånet på eReolen er ifølge bibliotekernes egne opgørelser steget markant under coronanedlukningerne. Til gengæld er det direkte salg til offentlige institutioner af trykte bøger indenfor både skøn-, fag og børnelitteratur faldet. Meget tyder på, at bibliotekernes nedlukning har påvirket interessen for de trykte bøger. Normaliseres dette ikke, kan det have negativ betydning, ikke mindst for de mere snævre udgivelser.

NIVIAQ KORNELIUSSEN

”Den her tale er til jer, som finder styrken til at leve en ekstra dag, fordi I håber, at dagen i morgen bliver bedre. Til jer, der er rædselsslagne, fordi jeres venner forsvinder, selv om jeres liv først lige er begyndt”.

Der er taler, som vil blive husket længe. Meget længe. En sådan er den, Niviaq Korneliusen holdt 2. november 2021, da hun som den første grønlandske forfatter nogensinde modtog Nordisk Råds Litteraturpris for sin anden roman *Blomsterdalen – Naasuliardarpi* på grønlandsk.

Romanen handler om selvmord, fordi det massive problem i Grønland optager 32-årige Niviaq Korneliusen. Den handler også om tilhørsforhold, kærlighed og kulturmisforståelser. Og for den fandenivoldske historie kvitterede både anmeldere og læsere med stor ros.

Blomsterdalen – Naasuliardarpi på grønlandsk – er 32-årige Niviaq Korneliusens anden roman. Hun debuterede som forfatter i 2014 med romanen *HOMO sapienne*, der var nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris i 2015. Begge bøger er udkommet i talrige lande.

HVEM ER DANSKE FORLAG?

Danske Forlag er en interesseorganisation for forlag i Danmark. Vores 79 medlemmer beskæftiger sig med udgivelse af skøn- og faglitteratur, børne- og ungdomslitteratur samt læremidler.

Danske Forlags vigtigste opgave er at sikre optimale rammevilkår for forlagene. Det gør vi blandt andet ved at repræsentere vores medlemmer i dialogen med politikere og myndigheder, ligesom vi aktivt arbejder for at synliggøre forlagenes betydning for skabelsen og udbredelsen af mangfoldig litteratur og læremidler af høj kvalitet.

Danske Forlag varetager desuden kontakt til lignende organisationer i udlandet og deltager via den europæiske forlæggerforening (FEP) i arbejdet med at sikre indflydelse på relevant europæisk lovgivning.

Som medlem af den internationale forlæggerforening (IPA) Støtter Danske Forlag tillige forsvaret for ytringsfriheden og ophavsretten overalt, hvor den er under pres.

SENESTE NYHEDER

>

KOMMENDE ARRANGEMENTER

>

BLIV MEDLEM

>

DEL DANSKE FORLAG 2021

